

2026 METŲ JAV LKMA SUSIRINKIMAS

JAV LKMA (Lietuvių katalikų mokslo akademijos) 2026 m. narių susirinkimas įvyko šeštadienį, rugsėjo 12 d. Suvažiavimas buvo virtualus, naudojant ZOOM.

Dalyvavo 20 žmonių iš įvairių JAV valstijų, taip pat ir iš Lietuvos bei Kanados. Tai buvo proga pasiklausyti lietuvių mokslininkų pranešimų neišeinant iš namų.

Pagrindinė paskaita buvo Miko Danilevičiaus. 2024 m. jam buvo paskirta JAV LKMA Dr. Juozo Kriaučiūno vardo stipendija. Jis studijavo klasikinę filologiją Vilniaus universitete. Per susirinkimą kalbėjo tema „Filosofinės prielaidos ikimodernioje karo teorijoje.“ Įdomiai palygino įvairių antikos mąstytojų mintis apie karą.

Mikas Danilevičius.

Pvz., Frontinas gyvenęs pirmame šimtmetyje po Kristaus, surinko istorinius karinių gudrybių pavyzdžius. Jo manymu, svarbiausia yra karvedžio sumanumas, gudrumas ir pajėgumas greitai reaguoti. Jo požiūriu, karas būna chaotiškas. Negalima jo laimėti pasikliaujant vien išmoktomis taisyklėmis.

Visai skirtingai galvojo Aelianas Taktikus gyvenęs antrame šimtmetyje po Kristaus. Jis parašė praktinį vadovą kuriame išdėstė teisingo ginklavimo, karių išrikiavimo ir manevravimo mūšio lauke taisykles.

Po paskaitos kilo įdomios diskusijos. Buvo kalbama apie „teisėto“ ar „teisingo“ karo sąvoką. Aristotelis 300 m. pr. Kristų iškėlė šią mintį. Kikeronas 100 m. pr. Kristų teigė, jog, prieš skelbiant karą, reikia pasakyti, kodėl karas yra teisėtas. Šv. Augustinas ir šv. Tomas Akvinietis abu plačiai nagrinėjo čią sąvoką.

Antra paskaita buvo JAV LKMA pirmininkės dr. Mirkos Girniuvienės. Paskaitos tema - „Istorija, archyvai ir ALKA.“ Ji iškėlė LCVA (Lietuvos centrinis valstybinis archyvas) projektą „Sąjūdžio istorijos, ginkluoto pasipriešinimo ir kitos dokumentinės medžiagos paieška, kaupimas ir skaitmeninimas.“ ALKOJE yra laikomi 368 fondai. Dalis jų aktualūs LCVA projektui. Girniuvienė trumpai apibūdino kaip archyvai tvarkomi. Sekė gyvos diskusijos, kurios parodė LKMA narių susirūpinimą archyvų išsaugojimu.

Trečia paskaita buvo JAV LKMA nario dr. Andriaus Valevičiaus. Dr. Valevičius dėsto filosofiją

Sherbrooke universitete Kanadoje. Jis neseniai baigė versti Ričardo Vaičekausko knygą „Ten, kur baigiasi žemė“ („Where Land Ends“). Ją išleido Universitas Press leidykla. Galima įsigyti per Amazon.com.

Knyga su ironija ir lyg kažkokią baisią fantaziją aprašo tremtinio išgyvenimus prie Laptevų jūros Arktyje. Išgirdę Valevičiaus pristatymą, dalyviai ryžosi ją įsigyti ir pareklamuoti.

Dr. Andrius Valevičius.

JAV LKMA kasmet ruošia susitikimus per kuriuos lietuviai mokslininkai pristato savo mintis, savo darbus. Tai yra būdas suburti lietuvių mokslininkus ir duoti jiems forumą, kuriame jie gali pasijusti dalimi bendruomenės, kurioje yra vertinami kaip mokslininkai.

Šiais metais įvyko JAV LKMA valdybos rinkimai. Pagal organizacijos įstatus, rinkimai turi įvykti kas trejus metus. Rinkimus tvarkė dr. Tomas Girnius. Jis pristatė balsavimo rezultatus.

Buvo perrinkti valdybos nariai dr. Aleksas Gedmintas, dr. Žara Girniūtė, dr. Mirga Girniuvienė, dr. Ramūnas Kondratas ir Ona Traitor. Valdybos narė Ramunė Kubiliūtė nekandidavo į antrą kadenciją. Vietoj jos buvo išrinkta Alina Naujokaitytė, Socialinės antropologijos magistrė. Valdyba Kubiliūtei padėkojo už trejus metus suteiktą paramą ir pasveikino naują valdybos narę.

Prašau apsilankyti JAV LKMA tinklalapyje adresu www.lkma.org, kur aprašyta organizacijos misija bei veikla.

ALKA.

Mirga Girniuvienė, LKMA Pirmininkė

2026 ANNUAL LCAS MEMBER MEETING

The 2026 annual Lithuanian Catholic Academy of Sciences (LCAS) member meeting took place on Saturday, September 12. The meeting was virtual, using ZOOM.

It was attended by 20 people from various states of the U.S.A., from Lithuania and from Canada. The annual LCAS meeting is an opportunity to hear Lithuanian academicians, researchers and writers speak about their work without leaving the house.

The first lecturer was Mikas Danilevičius. He was awarded the LCAS Dr. Juozas Kriaučiūnas scholarship in 2024. He studied Classical Philology at Vilnius University. The topic of his lecture was “Philosophical Assumptions in Pre-Modern Theory of War.” Mr. Danilevičius compared various ideas about war in ancient Greece and Rome.

Mikas Danilevičius.

For example. Frontinus, who lived in the first century AD, collected various historical examples of cleverness during war. In his view, the most important element for success is the war leader's cleverness and ingenuity. Since war is chaotic, no amount of book learning can guarantee victory.

Aelianus Tacticus, who lived two hundred years after Christ, wrote a practical handbook in which he presented a guide to the correct arming and military formation of warriors and proper maneuvering during battle.

The idea of a “just war” was raised during the ensuing discussion. In Hellenistic and Roman tradition, Aristotle and Cicero discussed this idea, as did Christian philosophers St. Augustine and St. Thomas Aquinas.

The second lecturer was LCAS President Dr. Mirga Girniuvienė. Her topic was “History, Archives and ALKA.” She presented the Lithuanian Central State Archives (LCSA) project “Searching for, Collecting, and Digitizing Documents Related to the History of Sąjūdis and Unarmed Resistance, as well as Other Documents.”

ALKA has 368 archives, some of them relevant to the LCSA project. Dr. Girniuvienė briefly described the work involved in maintaining the ALKA archives. The ensuing discussion was quite lively and demonstrated LCAS members' genuine interest in the preservation of Lithuanian archives in the U.S.

The third lecturer was Dr. Andrius Valevičius, Philosophy Professor at Sherbrook University in Canada. He recently finished translating Richard Vaičekas' book "Where Land Ends." The translation was published by Universitas Press and can be purchased through Amazon.com.

Dr. Andrius Valevičius.

The book uses irony and avoids sentimentality in presenting the experiences of a Lithuanian exile in the Laptev Sea in the Arctic. After hearing Dr. Valevičius' presentations members were determined to

buy the book and advertise it back home.

LCAS holds annual member meetings during which Lithuanian academicians present their ideas and their work. That is a way of giving them a forum in which they can feel a part of a community which appreciates and values their work.

This year LCAS held Board elections, a requirement of the organization's by-laws. The elections were organized by Dr. Tomas Girnius, who also presented voting results. Current Board members Dr. Aleksas Gedmintas, Dr. Žara Girniūtė, Dr. Mirga Girniuvienė, Dr. Ramūnas Kondratas, and Ona Traitor were re-elected. Ramunė Kubiliūtė decided not to participate. The new member of the Board is Alina Naujokaitytė.

Please visit the LCAS website at www.lkma.org to learn more about the organization's mission and its work.

ALKA.

Mirga Girniuvienė, LCAS President